

Rapportage

Nieuwe schooltijden in het basisonderwijs

Utrecht, juni 2015

DUO Onderwijsonderzoek

drs. Vincent van Grinsven

drs. Tanya Beliaeva

Postbus 681

3500 AR Utrecht

telefoon: 030 263 1080

e-mail: info@duo-onderwijsonderzoek.nl

website: www.duo-onderwijsonderzoek.nl

INHOUDSOPGAVE

1	ACHTERGROND	3
2	RESULTATEN	4
2.1	Schooltijdenmodel schooljaar 2015-2016.....	4
2.2	Het beste en het minst goede schooltijdenmodel.....	5

Bijlage - Onderzoeksverantwoording

1 ACHTERGROND

Het onderwerp 'nieuwe schooltijden' is actueel. Veel basisscholen zijn de afgelopen jaren reeds overgestapt op andere schooltijden en steeds meer basisscholen oriënteren zich op de mogelijkheden om van het traditionele model naar een ander model over te stappen.

Het **traditionele schooltijdenmodel** staat voor:

De school start tussen 8.30 en 8.45 uur en gaat uit tussen 14.30 en 15.30 uur. Kinderen eten tussen de middag thuis of bij de overblijf op school. De kinderen hebben woensdagmiddag vrij.

We onderscheiden de volgende nieuwe schooltijdenmodellen:

1. Het Hoorns model

Traditionele schooltijden, zoals hierboven bij het traditionele schooltijdenmodel beschreven, maar alle kinderen zijn naast woensdagmiddag ook vrijdagmiddag vrij.

2. Het Continurooster

Vier dagen les met een korte middagpauze op school, woensdagmiddag vrij (en vaak de onderbouw ook op vrijdagmiddag vrij), eindtijd vaak om 14.45 uur.

3. Het Vijf-gelijke-dagenmodel

Vijf dagen identieke schooltijden, geen vrije middagen, korte middagpauze op school, eindtijd vaak om 14.00 of 14.30 uur.

4. Het Bioritme-model

Leren volgens het bioritme (van 10.00 tot 12.00 uur en van 14.30 tot 16.30 uur), lange middagpauze (van 12.00 tot 14.30 uur) met opvang op school, inclusief lunch en ontspanning, cultuur en sport.

5. Het 7-tot-7-model of integraal kindcentrum

Aaneengesloten programma met afwisseling in blokken onderwijs, opvang, sport en ontspanning, zonder vaste pauzes, geen vaste vrije middagen, de school is het hele jaar van 7.00 tot 19.00 uur open.

We hebben een onderzoek verricht in april 2015 waaraan 405 leerkrachten werkzaam op basisscholen in Nederland hebben deelgenomen (zie de bijlage voor de onderzoeksverantwoording).

We hebben deze leerkrachten vragen voorgelegd over onder meer:

- het schooltijdenmodel dat de school hanteert;
- het besluitvormingsproces dat op school doorlopen is om tot de keuze van een nieuw schooltijdenmodel te komen.

In deze rapportage beschrijven we de onderzoeksresultaten.

2 RESULTATEN

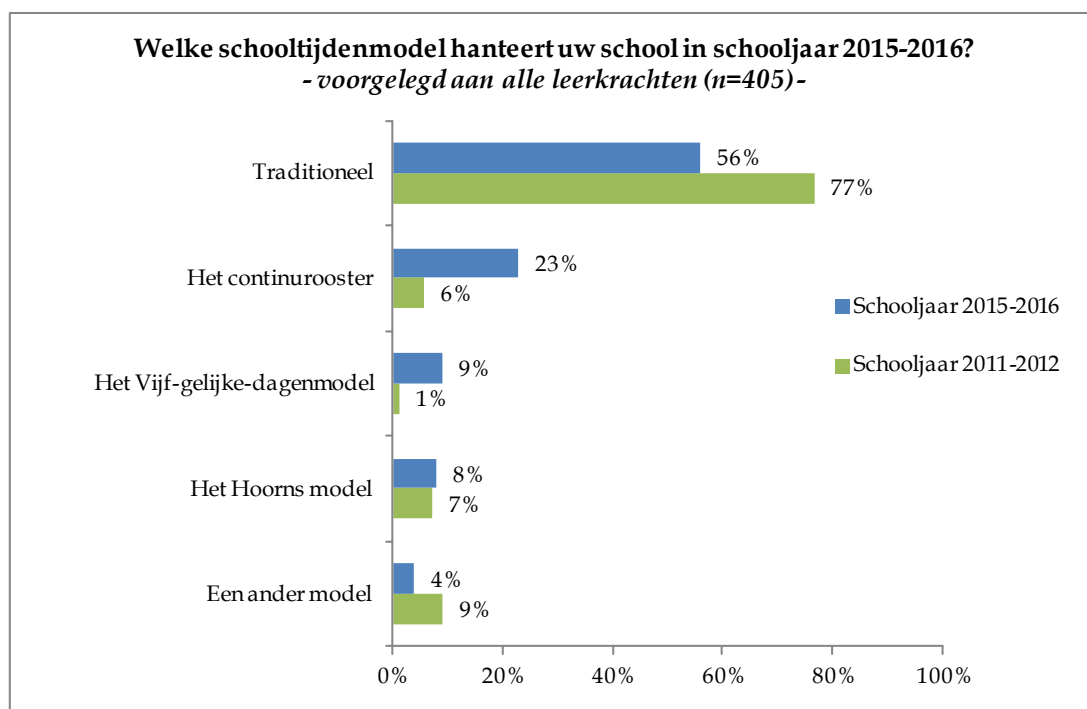
2.1 Schooltijdenmodel schooljaar 2015-2016

Leerkrachten is gevraagd welk schooltijdenmodel hun school in 2015-2016 hanteert. Ook in 2012 hebben we deze vraag gesteld, toen overigens aan directeuren van basisscholen (zie de rapportage Meting PO – alternatieve schooltijden, juni 2013; aan dat onderzoek hebben 470 directeuren van basisscholen deelgenomen).

Ook voor komend schooljaar (2015-2016) hanteren de meeste scholen (56%) het **Traditionele schooltijdenmodel**. Wel is het percentage scholen dat komend schooljaar het traditionele model hanteert aanmerkelijk gedaald: van 77% in schooljaar 2011-2012 naar 56% in het schooljaar 2015-2016.

De scholen die zijn overgestapt naar een nieuw schooltijdenmodel hebben met name gekozen voor het Continurooster of het Vijf-gelijke-dagenmodel. Inmiddels hanteert bijna een kwart van de basisscholen (23%) het **Continurooster**: vier dagen les met een korte middagpauze op school, woensdagmiddag vrij, vaak de onderbouw ook op vrijdagmiddag vrij, eindtijd vaak om 14.45 uur.

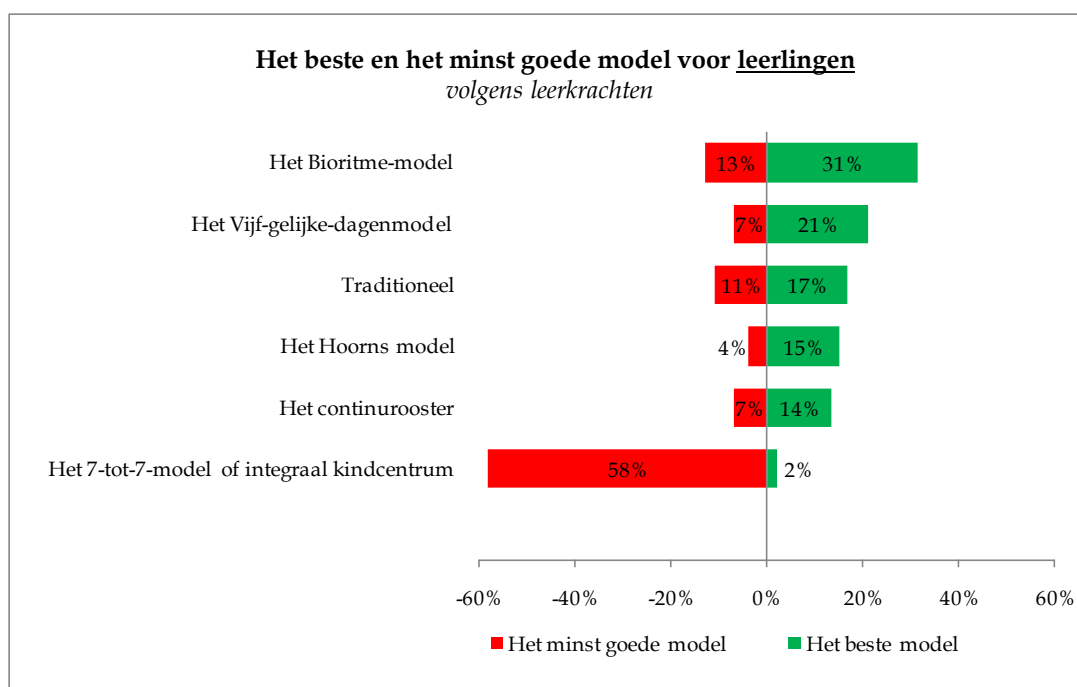
Eén op de elf basisscholen (9%) is overgestapt op het **Vijf-gelijke-dagen-model**: vijf identieke schooltijden, geen vrije middagen, korte middagpauze op school, eindtijd vaak om 14.00 of 14.30 uur.

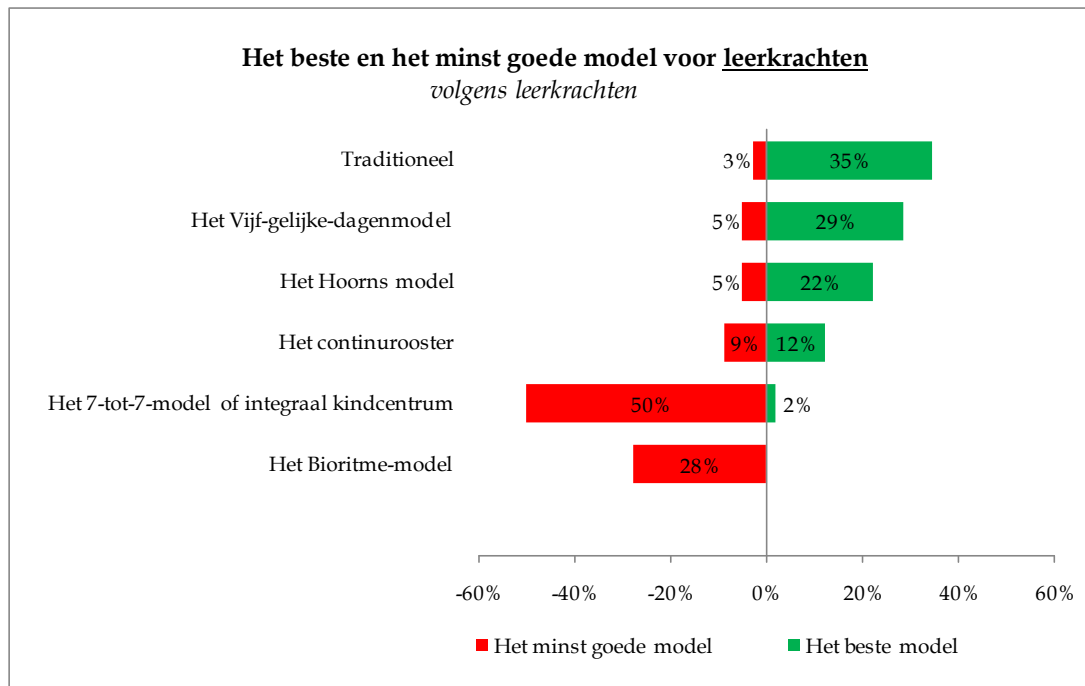
2.2 Het beste en het minst goede schooltijdenmodel

We hebben de leerkrachten gevraagd om aan te geven welk schooltijdenmodel volgens hun het beste model is en welk het minst goede model voor leerlingen, ouders, leerkrachten en directeuren.

In de grafiek hieronder zijn de resultaten van het beste/minst goede model voor **leerlingen** weergegeven. Hieruit blijkt dat het 7-tot-7-model door de leerkrachten als het minst goede model wordt gezien voor leerlingen (58%). Het beste model voor leerlingen is volgens relatief veel leerkrachten (31%) het Bioritme-model, maar het verschil met andere modellen is niet erg groot.

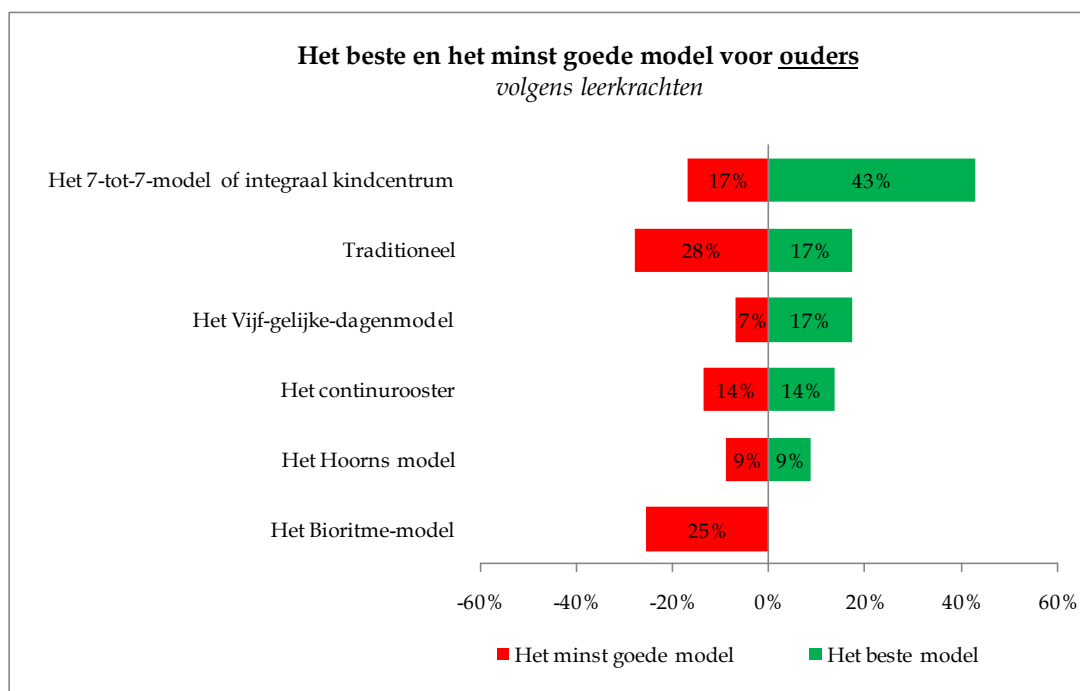

Ook voor de **leerkrachten** zelf blijkt het 7-tot-7-model het minst goede model te zijn, althans volgens de helft van de leerkrachten (50%). Ook het Bioritme-model wordt relatief vaak genoemd (28%) als minst goede model. Als beste model voor leerkrachten zelf, zien leerkrachten het traditionele model (35%), op een kleine afstand gevolgd door het Vijf-gelijke-dagenmodel (29%) en het Hoorns model (22%).

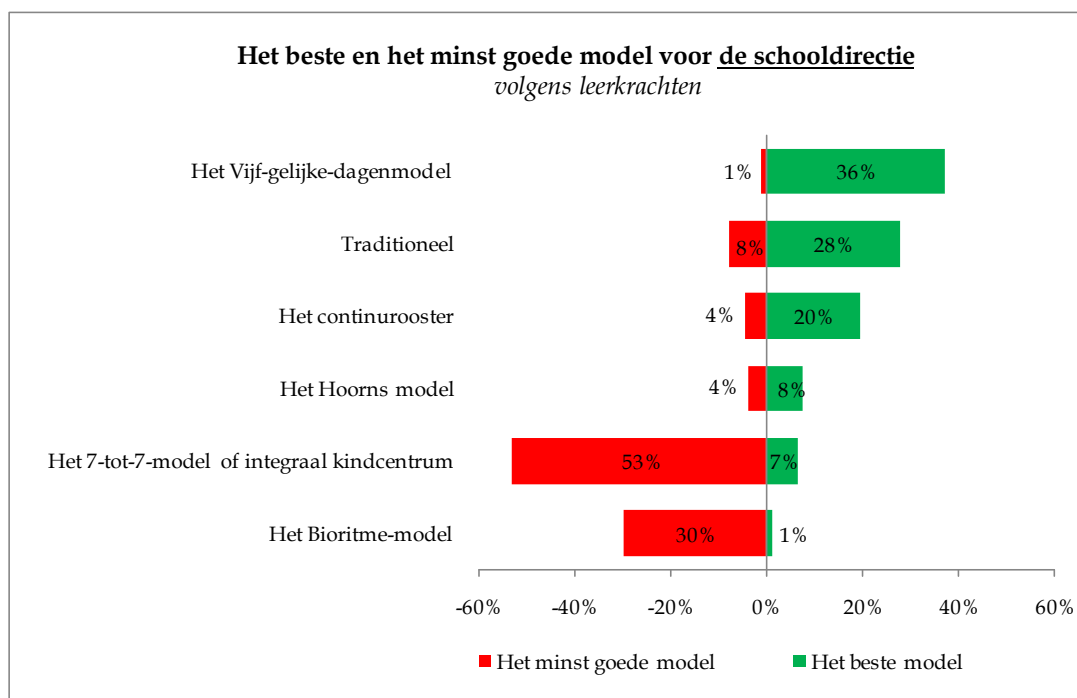

Voor de **ouders** is volgens 43% van de leerkrachten het 7-tot-7-model het beste model. Dit in tegenstelling tot de resultaten voor de leerlingen en de leerkrachten waarvoor het 7-tot-7-model juist als het minst goede model wordt gezien.

Het traditionele model en het Bioritme-model worden door een relatief grote groep leerkrachten (resp. 28% en 25%) als het minst goede model gezien voor de ouders.

Evenals voor de leerlingen en de leerkrachten is voor de **schooldirectie** het 7-tot-7-model volgens meer dan de helft de leerkrachten (53%) het minst goede model. Ook het Bioritme-model wordt door relatief veel leerkrachten genoemd als het minst goede model voor de schooldirectie (30%). Het Vijf-gelijke-dagenmodel wordt door een relatief grote groep leerkrachten (36%) als het beste model gezien voor de schooldirectie, gevolgd door het traditionele model (28%) en het Continurooster (20%).

In de onderstaande tabel hebben we de oordelen van de leerkrachten over ‘welke model voor welke groep het beste en het minst goed is’ bij elkaar geplaatst.

Model	Leerlingen		Leerkrachten		Ouders		Schooldirectie	
	Beste model	Minst goede model	Beste model	Minst goede model	Beste model	Minst goede model	Beste model	Minst goede model
Traditioneel model	17%	11%	35%	3%	17%	28%	28%	8%
Continuurooster	14%	7%	12%	9%	14%	14%	20%	4%
Hoorns model	15%	4%	22%	5%	9%	9%	8%	4%
Vijf-gelijke-dagen-model	21%	7%	29%	5%	17%	7%	36%	1%
Bioritme-model	31%	13%	0%	28%	0%	25%	1%	30%
Het 7 tot 7-model of integraal kindcentrum	2%	58%	2%	50%	43%	17%	7%	53%
<i>Totaal</i>	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Opvallend is dat het schooltijdenmodel dat voor de ouders het beste model is (althans, volgens een relatief grote groep leerkrachten) juist voor alle andere groepen (leerkrachten, schooldirectie en leerlingen) het minst goede model is (althans, volgens een relatief grote groep leerkrachten).

Bijlage – Onderzoeksverantwoording

Het onderzoek is online uitgevoerd en daarbij is gebruik gemaakt van ons Online Leerkrachtenpanel Basisonderwijs. Dit panel telt circa 2.800 leerkrachten die wij regelmatig benaderen voor het invullen van een ‘onderwijsrelevante online vragenlijst’.

De panels zijn representatief naar de kenmerken schoolgrootte (uitgedrukt in het aantal leerlingen), denominatie (Openbaar, Rooms Katholiek, Protestants Christelijk en Overig) en naar vakantieregio (naar de indeling die OCW hanteert: Noord, Midden en Zuid).

We hebben in totaal 800 leerkrachten benaderd voor deelname aan het onderzoek en 405 leerkrachten (51%) hebben de online vragenlijst ingevuld. Deze netto-respons is representatief naar (vakantie)regio (Noord, Midden en Zuid), schoolgrootte (aantal leerlingen) en denominatie (Openbaar, Rooms Katholiek, Protestants Christelijk en Overig).

Omdat als gevolg van non-respons (wat altijd optreedt) niet de gehele populatie aan het onderzoek heeft deelgenomen, moet bij de interpretatie van de resultaten rekening worden gehouden met nauwkeurigheidsmarges. Hieronder is een tabel opgenomen waarin bij de netto-respons de bijbehorende nauwkeurigheidsmarges zijn vermeld. Hierbij is uitgegaan van een betrouwbaarheid van de resultaten van 95% (betrouwbaarheid = de mate waarin bij herhaalde meting, dezelfde resultaten worden verkregen).

Netto-respons	Uitkomst 50%-50%	Uitkomst 75%-25%	Uitkomst 90%-10%
n = 300	5,6%	4,8%	3,4%
n = 400	4,8%	4,2%	2,9%
n = 500	4,3%	3,7%	2,6%

Toelichting op de tabel

Bij een netto-respons van bijvoorbeeld 400 leerkrachten dient bij een resultaat ‘75% van de leerkrachten geeft aan dat het Continurooster het beste schooltijdenmodel voor leerlingen is’ en ‘25% geeft aan dat het Continurooster niet het beste schooltijdenmodel is voor leerlingen’, rekening te worden gehouden met het feit dat de werkelijke percentages zullen liggen tussen respectievelijk:

- Continurooster het beste model: 70,8% (75% -/- 4,2%) en 79,2% (75% + 4,2%) en
- Continurooster niet het beste model: 20,8% (25% -/- 4,2%) en 29,2% (25% + 4,2%).